

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

28 novembre 2019

PROPOSITION DE LOI

**modifiant la loi du 5 mars 2017
concernant le travail faisable et maniable
visant à assouplir le cadre
relatif au compte épargne carrière**

AMENDEMENTS

Voir:

Doc 55 **0108/ (S.E. 2019):**

001: Proposition de loi de M. Lachaert.

002: Avis du Conseil d'État.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

28 november 2019

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van de wet van 5 maart 2017
betreffende werkbaar en wendbaar werk
ter versoepeling van het kader
inzake loopbaansparen**

AMENDEMENTEN

Zie:

Doc 55 **0108/ (B.Z. 2019):**

001: Wetsvoorstel van de heer Lachaert.

002: Advies van de Raad van State.

01029

N° 1 DE MME VERHAERT ET M. SPOOREN

Art. 1/1 (*nouveau*)

Insérer un article 1er/1 rédigé comme suit:

“Art. 1/1. L'article 34, § 1er, de la loi du 5 mars 2017 concernant le travail faisable et maniable est complété par un alinéa 2 rédigé comme suit: “Le temps épargné par le biais du système de l'épargne-carrière ne peut dépasser douze mois.”

Nr. 1 VAN MEVROUW VERHAERT EN DE HEER SPOOREN

Art. 1/1 (*nieuw*)

Een artikel 1/1 invoegen, luidende:

“Art. 1/1. Artikel 34, § 1, van de wet van 5 maart 2017 betreffende werkbaar en wendbaar werk wordt aangevuld met een tweede lid, luidende als volgt: “De tijd opgespaard via het stelsel van loopbaansparen mag de twaalf maanden niet overschrijden.”

Marianne VERHAERT (Open Vld)
Jan SPOOREN (N-VA)

N° 2 DE MME VERHAERT ET M. SPOOREN

Art. 2/1 (nouveau)

Insérer un article 2/1 rédigé comme suit:

“Art. 2.1. L'article 34 de la même loi est complété par un paragraphe 4 rédigé comme suit:

“§ 4. Le travailleur peut décider d'utiliser le temps ou une partie du temps épargné par le biais du système de l'épargne-carrière avant la suspension du contrat de travail dans les cas de chômage temporaire visés aux articles 50, 51 ou 77/4 de la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail.

Les articles 51bis et 77/5 de la loi précitée du 3 juillet 1978 ne s'appliquent pas au temps épargné par le biais du système de l'épargne-carrière.”

Nr. 2 VAN MEVROUW VERHAERT EN DE HEER SPOOREN

Art. 2/1 (nieuw)

Een artikel 2/1 invoegen, luidende:

“Art. 2.1. Artikel 34 van dezelfde wet wordt aangevuld met een paragraaf 4, luidende:

“§ 4. De werknemer kan er voor kiezen om de via het stelsel van loopbaansparen opgespaarde tijd, of een deel ervan, op te nemen alvorens de arbeidsovereenkomst geschorst wordt in de gevallen van tijdelijke werkloosheid bedoeld in de artikelen 50, 51 of 77/4 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten.

Artikelen 51bis en 77/5 van de voormelde wet van 3 juli 1978 zijn niet van toepassing op de tijd opgespaard via het stelsel van loopbaansparen.”

Marianne VERHAERT (Open Vld)
Jan SPOOREN (N-VA)

N° 3 DE MME VERHAERT ET M. SPOOREN

Art. 6

Remplacer cet article par ce qui suit:

“Art. 6. L’article 36, § 2, de la même loi, est complété par un alinéa 2 rédigé comme suit:

“Le Roi peut, après avis du Conseil national du travail, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, fixer les modalités relatives aux garanties de paiement visées à l’alinéa 1er.””

Nr. 3 VAN MEVROUW VERHAERT EN DE HEER SPOOREN

Art. 6

Dit artikel vervangen als volgt:

“Art. 6. Artikel 36, § 2, van dezelfde wet wordt aangevuld met een tweede lid, luidende als volgt:

“De Koning kan, na advies van de Nationale Arbeidsraad, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad de nadere regels vastleggen inzake de in het eerste lid bedoelde betalingswaarborgen.””

Marianne VERHAERT (Open Vld)
Jan SPOOREN (N-VA)

N° 4 DE MME VERHAERT ET M. SPOOREN

Art. 7

Supprimer cet article.

Nr. 4 VAN MEVROUW VERHAERT EN DE HEER SPOOREN

Art. 7

Dit artikel weglaten.

Marianne VERHAERT (Open Vld)
Jan SPOOREN (N-VA)

N° 5 DE MME VERHAERT ET M. SPOOREN

Art. 8

Supprimer cet article.

JUSTIFICATION

Ces amendements répondent aux observations formulées dans l'avis n° 66 634/1 du 8 novembre 2019 (DOC 55 0108/002) du Conseil d'État.

Le Conseil a jugé que l'article 7 de la proposition de loi crée une différence de traitement entre les chômeurs sur la base de leur âge. Les chômeurs de plus de 55 ans ne peuvent bénéficier de l'épargne acquise, contrairement aux chômeurs plus jeunes. Cette mesure a été prévue dans la proposition afin d'éviter que le système de l'épargne-carrière ne constitue une nouvelle forme de prépension ou de chômage avec complément d'entreprise.

Le Conseil d'État reconnaît l'efficacité de cette mesure. La jurisprudence de la Cour de justice de l'Union européenne autorise les mesures favorisant l'insertion professionnelle des travailleurs âgés au chômage comme justification d'une différence de traitement fondée sur l'âge. Par ailleurs, le Conseil d'État émet une réserve concernant le rapport raisonnable de proportionnalité entre le but de la mesure et les moyens employés. "Le régime proposé a par exemple pour effet que les travailleurs âgés qui n'ont pas l'intention de quitter le marché du travail de manière prématurée ou qui disposent d'une épargne acquise qui n'est pas de nature à couvrir la période s'étendant jusqu'à l'âge de la pension, ne peuvent bénéficier simultanément de leur droit aux allocations de chômage et de leur droit à l'épargne acquise, alors que tel est le cas pour les jeunes travailleurs se trouvant dans la même situation."

Nous estimons qu'il s'agit d'une observation justifiée. Il importe, d'une part, d'éviter de créer de nouvelles formes de mécanismes de sortie prématurée du marché du travail. Le but des auteurs de la proposition est d'accroître le temps pouvant être épargné par le biais du système de l'épargne-carrière. Il n'est dès lors pas exclu que de longues périodes soient épargnées. D'autre part, il est également possible que des travailleurs de 55 ans ou plus aient constitué à un moment donné une épargne de quelques mois seulement. Ce n'est évidemment pas suffisant pour couvrir la période s'étendant jusqu'à la pension.

Nr. 5 VAN MEVROUW VERHAERT EN DE HEER SPOOREN

Art. 8

Dit artikel weglaten.

VERANTWOORDING

Deze amendementen komen tegemoet aan de opmerkingen geformuleerd in het advies nr. 66 634/1 van 8 november 2019 (DOC 55 0108/002) van de Raad van State.

De Raad heeft geoordeeld dat artikel 7 van het wetsvoorstel een verschil in behandeling doet ontstaan tussen werklozen op grond van hun leeftijd. Wie ouder is dan 55 jaar kan het spaartegoed niet opnemen tijdens een periode van werkloosheid. Wie jonger is kan dat wel. Deze maatregel werd in het voorstel opgenomen om te vermijden dat het loopbaansparen aanleiding zou geven tot een nieuwe vorm van brugpensioen of werkloosheid met bedrijfstoeslag.

De Raad van State erkent de doelmatigheid van deze maatregel. De rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie laat het bevorderen van het opnemen van werkloze oudere werknemers in het arbeidsproces toe als rechtvaardigingsgrond voor een verschil in behandeling op grond van leeftijd. Anderzijds maakt de Raad een voorbehoud met betrekking tot de evenredigheid tussen het doel van de maatregel en de aangewende middelen: "De voorgestelde regeling heeft bijvoorbeeld tot gevolg dat oudere werknemers die niet de intentie hebben om vervroegd uit de arbeidsmarkt te treden, of die over een spaartegoed beschikken dat niet van die orde is dat het zou toelaten om de periode tot de pensioenleeftijd te overbruggen, niet tegelijk hun recht op werkloosheidsuitkeringen en hun recht op het spaartegoed kunnen genieten, terwijl jongere werknemers die in hetzelfde geval verkeren dat wel kunnen."

Dit is volgens de indieners een terechte bemerking. Enerzijds is het belangrijk om te vermijden dat er nieuwe vormen van vervroegde uittrekingsmechanismen op de arbeidsmarkt worden gecreëerd. Het is de bedoeling van de indieners van het voorstel om de tijdselementen die opgespaard kunnen worden via het loopbaansparen, uit te breiden. Het is dan niet ondenkbaar dat er lange periodes worden opgespaard. Anderzijds is het ook mogelijk dat werknemers van 55 jaar of ouder op een gegeven moment een spaartegoed van slechts enkele maanden hebben opgebouwd. Dat is uiteraard niet voldoende om de periode tot aan het pensioen te overbruggen.

Nous pourrions également étendre la mesure à tous les travailleurs, en prévoyant que l'épargne acquise ne peut en aucun cas être combinée avec une allocation de chômage, quel que soit l'âge du travailleur. Mais ce serait injuste pour les travailleurs concernés qui sont licenciés: leur avoir d'épargne, qui est en fait une rémunération différée, se substituerait dès lors *de facto* à l'allocation de chômage. Tel ne saurait être l'objectif poursuivi.

Nous estimons qu'il serait judicieux de supprimer l'article 7 contesté et de le remplacer par une nouvelle mesure qui plafonne l'avoir d'épargne à douze mois, quel que soit l'âge du travailleur concerné. Cela permettrait de supprimer la différence de traitement sur la base de l'âge, tout en limitant le risque de provoquer de nouveaux départs anticipés du marché du travail.

L'amendement n° 1 introduit la nouvelle limite de douze mois. L'amendement n° 4 supprime l'article 7 et – par voie de conséquence – l'article 8. Le point 4 de l'avis du Conseil d'État devient dès lors sans objet.

L'amendement n° 2 précise qu'un travailleur ne peut être contraint d'épuiser le temps épargné par le biais du système de l'épargne-carrière avant que son contrat de travail puisse être suspendu temporairement pour cause de chômage économique. Il appartient au travailleur de faire ce choix le moment venu.

L'amendement n° 3 remplace l'article 6 de la proposition de loi. Il va de soi que le paiement des avoirs d'épargne des travailleurs doit être garanti à tout moment. La constitution de provisions comptables n'offre pas de garanties suffisantes à cet égard, le paiement n'étant pas garanti en cas de faillite. On pourrait envisager d'utiliser un compte de tiers. Il s'indique de laisser au Roi le soin de fixer les modalités relatives aux garanties de paiement exigées par la loi.

We zouden de maatregel ook kunnen doortrekken naar werknemers m.a.w. door de combinatie van een werkloosheidsuitkering en de opname van het spaartegoed in geen enkel geval toe te laten, ongeacht de leeftijd. Maar dat lijkt zou niet fair zijn voor de betrokken werknemers die ontslagen worden: hun spaartegoed is in feite uitgesteld loon, maar zou dan *de facto* in de plaats treden van de werkloosheidsuitkering. Dat kan nooit de bedoeling zijn.

Volgens de indieners is het aangewezen om het bestreden artikel 7 te schrappen en het te vervangen door een nieuwe maatregel die het spaartegoed plafonneert op 12 maanden, ongeacht de leeftijd van de betrokken werknemer. Op die manier heffen we het verschil in behandeling op basis van leeftijd op, maar beperken we tegelijkertijd het risico op het ontstaan van nieuwe vervroegde uittredingen op de arbeidsmarkt.

Amendement nr. 1 voert de nieuwe beperking tot 12 maanden in. Amendement nr. 4 schrapt artikel 7 en – daaruit vloeiend – artikel 8 van het wetsvoorstel. Daardoor wordt punt 4. van het advies van de Raad van State zonder voorwerp.

Amendement nr. 2 verduidelijkt dat een werknemer niet verplicht kan worden om het spaartegoed opgespaard via het loopbaansparen op te gebruiken vooraleer zijn arbeidsovereenkomst tijdelijk geschorst kan worden ingevolge economische werkloosheid. Het is aan de werknemer zelf om op dat moment de keuze te maken.

Amendement nr. 3 vervangt artikel 6 van het wetsvoorstel. Het spreekt voor zich dat de spaartegoeden van de werknemers ten allen tijde gewaarborgd moeten worden. Het aanleggen van boekhoudkundige provisies biedt in dat opzicht geen voldoende garanties, aangezien er geen zekerheid is op uitbetaling in geval van een faillissement. Een mogelijkheid zou kunnen zijn dat er met een derdenrekening wordt gewerkt. Het is aangewezen om de Koning te laten bepalen welke modaliteiten er worden gekoppeld aan de door de wet vereiste betalingswaarborgen.

Marianne VERHAERT (Open Vld)
Jan SPOOREN (N-VA)